

SZERKESZTŐSÉG
és
KIADÓHIVATAL
hová a dolgozatok
és előfizetési pénzek
küldendők:
Kolozsvár, Ref. Theologia
2. számú lakás.

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

AZ ERDÉLYI EV. REF. EGYHÁZKERÜLET „EGYHÁZI
ÉRTEKEZLET“-E TÁMOGATÁSÁVAL
SZERKESZTIK:

NAGY KÁROLY, **VAJDA FERENCZ,**
ref. theol. tanár, felelős szerk. sz.-lónai pap, főmunkatárs.

Megjelenik minden vasárnap egy íven.

Előfizetési ár:

Egy évre . . . 4 korona. Negyedévre 1 korona.
Félévre . . . 2 korona. Egy szám ára 10 fillér.

Becsüljük meg a népet!

Ez őszön három nagy nemzeti ünnepünk lesz. Szept. 18-án leplezik le Zilahon br. Wesselényi Miklósnak, a „nagy Wesselényinek“ szobrát, október 12-én Kolozsvárt a Mátyás királyét és szept. 19-én ülik széles e hazában mindenütt hol igaz magyar szivek dobognak, a *Kossuth Lajos születésnapjának* 100-ik évfordulóját.

Nemzeti nagyjaink azok, kik a nép és nemzet boldogulását egy-egy nagy gondolat megvalósításával különös mértékben szolgálták. A Gondviselés küldöttei ők, kiket Isten arra választott, hogy legyenek az emberek között az ő terveinek szolgálói. Hogy megnyerjék az emberek szívét egy-egy nagy, isteni gondolat számára.

A most ünnepelt három nagy nemzeti hő-sünk mindenike a *demokráciának* vagy magyarosan mondva a *népkormányzásnak* nagy képviselője. Azt a nagy gondolatot szolgálják, hogy a nemzet nagyságának igazi alapja a *nép*. Egyes kiváltságosok és kiválóságok által magára még nem lesz nagy és erős egy nemzet sem. Ilyen nagyság és erő csak ott fejlődik ki, hol a nép maga is gondolkodik és okosan és bölcsen bele szólhat a saját sorsának és az ország kormányzásának intézésébe. A hol a nép, ez az „ezerkaru óriás“, mint Petőfi nevezi, maga is tud lelkesedni egymásnak és a hazának boldogulásáért.

Mátyás királyról tudva van, hogy közne-mesi családból emelkedett a királyi trónra. Tudva van róla, hogy kifelé a magyar nemzet függetlenségét és önállóságát. Hódítani vágyó idegen

királyokat kivert az országból, megalázta a gö-gös osztrákot s mint *Kölcsey* írja „nyögte Mátyás bus hadát, Bécsnek büszke vára. Vissza-utasította bátran a pápa követelését is hazánkkal szemben s megfenyegette, hogy elszakad Rómától, ha Magyarország ügyeibe bele mer szólani, mert a magyart csak királya kormányozhatja.

Benn az országban pedig a népnek, az elnyomott, kiszipolyozott népnek volt igazi atyja. Mennyit beszélnek szép történetek arról, hogy Mátyás „az igazságos“ hány-szor vette pártfogásába a szegény népet s koppintott körmére a hatalmaskodó uraknak és hivatalnokoknak. Mátyás megbecsülte a népet s örködött annak sorsa felett az „igazságosság“ által.

Hogy ki volt *Kossuth Lajos*? azt a magyar népnek nem kell magyarázgatni. Általa nyert szabadságot a sajtó s vele együtt a gondolat. Általa lett szabad a nép, a jobbágyság. Szabad nép, szabad ország: ez volt a célja. Mit munkált, mennyit szenvedett ezért; jövő számunkban szólunk arról. Most csak azt emeljük ki, hogy az volt nagy, krisztusi gondolata, hogy a mint Isten előtt egyenlő minden ember, legyen egyenlő a törvény előtt is, egymással szemben is. Ez a gondolat az ország kormányzására alkalmazva, egy új diadala volt Jézus Krisztusnak, a keresztényen vallásnak.

S a mi *Kossuth* volt az egész magyar nemzetre nézve az volt Wesselényi, a nagy, erős, református főúr Erdélyre nézve. Mennyit biztatott a jobbágyok felszabadítására! Maga az övéit mind felszabadította. Zilahon most leple-

zendő szobrán úgy van ábrázolva, a mint a gubás parasztot magához emeli. Mily szép gondolat! Mennyi igazság! A népet felszabadító nem maga ereszkedik le, hanem magához emeli, honpolgárrá, szabaddá teszi a népet, mint maga!

A szobrok állani fognak, az ünnepek lezajlanak. De fognak-e lelkünkbe vésődni nagy tanításuk: *becsüljétek meg a népet!*? Szolgálatok ügyét *igazsággal*, támogassátok, *szeressétek*, mert ő az a termékeny föld, mely kebeléből a nemzet életének új virágokat, gyümölcsöket fakaszt, érlel. Sovány talajnak sovány a termése. A milyen népünk: olyan nemzetünk!

Jézus Krisztusról írva van: „*keserülé a sokaságot.*“ Kesergett a nép felett, mely tudatlan és olyan könnyen félrevezethető, elvakítható vala. Ma is sokan vannak ilyenek a népben. Az úgynevezett *social-demokraták* Budapesten kimondták, hogy ők nem ünnepelek, mert érettük ezek a nemzeti nagyjaink nem tettek semmit. Kik ezek az emberek?! Legtöbbnyire idegenből ide vándorolt gyári és földmunkások, kik némely hazaiaknak is elcsavarták fejüket. Arról álmodoznak, hogy úgy kell a világot berendezni, hogy mindenki egyformán dolgozzék, egyformán éljen, egyformán legyen köztük megosztva a vagyon, a pénz, a föld. — Hja, de ha az Isten nem egyforma erővel és képességekkel ruházott fel! Ki fog egyenlőséget csinálni ott, hol maga a jó Isten csinált különféleéseket?!

Mi is „keserüljük e sokaságot!“ De úgy, mint Jézus. Szánalommal, szeretettel. Tegyük meg mindent jóllétükért, hogy legyenek megelégedettek.

Becsüljük meg a népet az álta', hogy tanítsuk megbecsülni önmagát. Erre vezessenek minket a szép ünnepek; akkor lesznek áldásosak. — Adja Isten, hogy úgy legyen.

Nagy Károly.

Fel magyarom!

Fel magyarom! ne soká tétovázz,
Nem látod-e, a világ rád vigyáz.
Mutasd meg, hogy a magad ura vagy:
A félénkek szavára mitse adj.

Kérdem tőled: ki köti meg kezéd?
Ki tilthatja, hogy a jót meg ne tedd?
Sült galambok ideje rég lejárt,
Sült galambok jövetét ne várd.

Hej, de tudták, de tudták őseid,
Hogy a bajok idején mi segít?
Talpra állott a nagyja, apraja,
S meg volt mentve, de meg ám a haza.

Eztteszed te, tudom én, tudom én!
Talpra állasz a veszély idején.
Megmutatod kit illet itt a szó,
Őseidhez, nevedhez mi való.

Csakhogy a mig elszánod magadat,
Lassan-lassan az idő elhalad,
Erősebb lesz a sors, mint te lehetsz:
S akkor minden későn lesz, odalesz.

Dalmady Győző.

TÁRCZA.

Magyarország.

Voltam idegenben,
De Istenem áldom!
Hogy öledbe szülehettem,
Hogy a napod süt felettem:
Szép Magyarországom!

Áldom jó Istenem:
Hogy magyar volt dajkám,
Hogy az édes szép magyar szó
Zengett, csengett, dalolható,
Oktató ajkán.

Áldom jó Istenem:
Még csak egyre vágyom:
Majd ha üt a végső óra,
Itt hív engem nyugovóra:
Szép Magyarországon!

Lampérth Géza.

Báró Wesselényi Miklós ifjusága és neveltetése.

Írta: Dr. Kardos Samu.

A nagy *Wesselényi*-ek édesatyja 1777-ben lép házasságra a kath. hitben született és nevelkedett *Cseréi Helenával*, *Cseréi Farkas* erdélyi udvari tanácsos galamblelkületű, de hajthatatlan jellemű, gyönyörűsége szép leányával. Az id. *Wesselényi Miklós* báró ekkor még tényleges szolgálatban álló császári-királyi huszárcapitány volt. Mint ilyennek a házasságát a felettes hatósága s maga az udvar is csak úgy ismerte el törvényesnek, ha *Wesselényi* e házasságából születendő gyermekekre nézve reversalist állít ki arról, hogy gyermekeit *nemre* való tekintet nélkül az egyedül idvezítő katolikus hit törvényei szerint fogja felnevelni.

Cseréi Helenával való házasságából id. *Wesselényi Miklós* bárónak a gr. *Haller Ferencz* gorbói kastélya ellen vezetett hadjárata miatt történt elfogatása előtt hat gyermeke született, kiket kivétel nélkül a fenti reversalis ellenére, mint hajlithatatlan, kemény nyaku kálvinista *Rétyi József* zsidói ref. pap által kereszteltetett meg és ugyanazon hiten nevelte is őket, bár azok kivétel nélkül még a zsenge gyermekkorban elhunytak.

Hogyan építette fel János az ő házát.

János hazudott egyet. —

Ez volt az alap, mire házát építette. —

Nem kellett okvetetlenül hazudnia. Nincs is olyan eset a világon, mikor feltétlenül hazudni kell és nem is származik jó belőle sohasem.

János mégis úgy tett. Álnok volt azokkal szemben, kik őt tiszta szivükből szerették, azokkal szemben, kiknek mindent köszönhetett, a mivel a világon csak birt, kik mindent megtettek érte, a mit csak tehettek, szivüket áldozták érte, csak hogy őszinte, igazmondó fiút, derék becsületes férfiut csináljanak belőle. Ő pedig nem sokat törődött sem velük, sem senkivel, ő csak egyes-egyedül magára gondolt. Arról volt szó, hogy egy meggondolatlan tett súlyos következményeitől meneküljön. Azt hitte, semmi sem lesz jobb, mintha egy nagy hazugságot mond s a nélkül, hogy zavarba jött, vagy elpirult volna, mint valami paizsot helyezte maga s néhány kellemetlen pillanat közé. — Így hát hazugságot adott az igazság helyett vidáman, jókedvűleg, az őszinteség bizalmatébresztő mázával, míg magában jót kaczagott az emberek ostobaságán, kik hittek benne, biztak becsületesességében.

Volt azonban egy kényes pont, a mit nem vett számításba. Nem gondolta meg, hogy egy hazugság maga után vonja feltétlenül a másodikat is, ha az elsőt fenn akarjuk tartani. Így is volt. Az első hazugság már-már bosszút állott, meg is ijedt János, hogy házának alapja

bedől. De a második hazugság elég ügyesen volt kigondolva és az emberi hajlék két hamis szegletköve egy kis látszatmézzel ügyesen összeforrasztva még támogatta is egymást.

Ettől fogva minden pompásan ment, a ház oly gyorsan és oly nagy méretekben épült, mint hogyha egy egész sereg ördög szegődött volna kömivesnek és mindenféle mesterembernek. Egyik hazugságot a másikhoz illesztették, forrasztották, szegezték, úgy, hogy János majd kiugrott utoljára a bőréből, látva, hogy milyen szép palotája lesz. Elfelelte, hogy valami igazság-féle is van még a világon. A hazugság második természetévé vált. El nem mulasztott egy alkalmat sem, hogy az igazságot valahogy meg ne rövidítse.

Így lett a gyermekből nagy ember, a fiúból férfiú és ő mindig csak hazudott. A világ legőszintébb ábrázatával nézett, mosolygott szomszédaira és szünetlenül hazugsággal tartotta őket. Hazudott komoly dolgokban, hazudott játékból. Hazudott barátainak, hazudott ellenségeinek. És sohasem kapta rajta senki; hazugságait olyan ügyesen kigondolta, olyan szépen egymáshoz illesztette. Mikor aztán csalás, hamisság, cserebere által annyira vitte, hogy másoknak bukása árán nagy vagyont szerezhettek össze saját magának is hazudott egy nagyot, elhítetvén magával, hogy jó ember.

Így építette fel lassanként az ő élete hajlékát, fel egészen a fedélzetig.

Hogy minél szebb, tökéletesebb legyen az ő palotája, fáradhatlan volt a javitgatás, csinosítás, diszítésben; ide még egy pár követ, amoda

Id. báró *Wesselényi* Miklóst 1785. február 12-dikén fogja el báró Dániel István dátosi házában az üldözésére és elfogatására egy egész század dragonyos élén kiküldött *Mosch* kapitány s a mint a nevezett kapitány hivatalos jelentésében írja, — 6 embernek kellett a bárót tartani, míg kardját, puskáját tőle elvették és megkötözték. Dátosról vasraverve Marosvásárhelyre vitték, honnét 1785. márczius 13-ikán Pest, Pozsony és Bécsen át Kufsteinba szállították, ahol az első emeleten levő 5. sz. czellában 4 évet és 9 hónapot töltött, mignem 1789. december 24-dikén, tehát épen karácsony estéjén megérkezett Kufsteinba II. József császár rendelete, mely id. *Wesselényi* közel 5 évi fogságának és szenvedésének véget vetett.

Ugyanazon cellában, melyben id. *Wesselényi* Miklós közel 5 évi fogságot szenvedett, ült később 6 és $\frac{1}{2}$ esztendőt a *Martinovics*-féle összeesküvésben való részvétele miatt az 1785. május 16-ikán előbb pallos általi halálra, majd kegyelemből 20 évi börtönre elítélt *Kazinczy* Ferencz. *Kazinczy* még előbből ismerte *Wesselényi*-t, s nemsokára kiszabadulása után őt fel is kereste zsidói várkastélyában. *Kazinczy* ezen látogatásának egyik érdekes epizódját az 1817-ben, tehát 3 évvel az id. *Wesselényi* Miklós b. elhunytá után megjelent leveleiben megörökíti.

Elmondja ugyanis a nagy költő és martyr, hogy amint *Zsibón*, a kufsteini várban még előtte szenvedett báróval a multak keserű emlékeit felelevenítették s a bizonytalan jövődő édes reménységeiről ábrándozva, egymással beszélgettek, a fiatal *Wesselényi*, ki akkor még nem volt 9 éves, egész éjszakán át ott ült édes atyja lábainál és nemcsak hogy hallgatta, hogy mit beszélnek az öregek, de talpraesett megjegyzésével nem egyszer még bámulatba is ejtette a vén sasokat.

Id. *Wesselényi* hazaérkezte után éppen 7 évvel, vagyis 1796. december 20-dikán született, ugyancsak *Cserei Helénával* való házasságából, mint 13-ik, de egyetlenegy életben maradt gyermek, a nagy *Wesselényi*. Könnyen el lehet képzelni, mennyire csüggték a szülők, különösen az annyi bánat és sorscsapás által oly sokszor próbára tett *Cserei Heléná*, a rendkívül okos, eleven, gyönyörű szép gyermekén. El lehet mondani, hogy *Cserei Heléna* mindenuap imádságába foglalta ezt a gyermekét, így akarván kinyerni számára az ég kegyét. És ime mégis már 6 éves korában, éppen az édesapja vad szeszélye folytán halálos veszedelemben forgott az ifj. *Wesselényi*.

A zömök és rendkívül erős testalkatu gyermek még nem volt 6 éves, midőn atyjával az

egy oszlopot, ide egy szobrot, míg végre, utoljára, mikor már csaknem lejárt a élete útját és dölyfös, kevély ember lett belőle, elhatározta, hogy felteszi rá a födelet. A nagy pénzpiacra ment és egy óriási részvénytársaságot alakított, minek alapja egy nagy hazugság volt.

És így tevődött rá arra a házra, mit János épített, az aranytól, ezüsttől csillogó fedél és János elhatározta, hogy nagy lakomát ad háza felavatására és élte hátra levő napjait nyugodtan fogja palotájában eltölteni.

De mikor épen be akart menni az ő nagy-szerű kastélyába, kicsiny koldusgyermeket talált az ajtóban, körülbelül olyan időst, mint a milyen ő volt akkor, mikor a ház építését megkezdte. És ez a rongyos, piszkos, sáros koldusfiu bement az ő fényes fogadó szobájába, mint hogyha neki lett volna hozzá a legtöbb joga, mint hogyha az övé lett volna az egész ház.

János dühös lett.

„Mit akarsz gazember?“ ordított rá. „Hogy mertél idejönni?“ „Ki az ördög vagy?“

A koldusfiu bátran szembe nézett vele s egy lépést sem mozdult.

„Nevem igazság!“ szólalt meg. „Azért jöttem, hogy a hazugságnak ezt a hajlékát ledöntsem!“

Kinyújtotta kis gyermekkezét — és ime! minden zaj nélkül, de oly gyorsan, mint egy csomó hó meleg tavaszi napon elolvad, dőlt össze, tünt el a szép palota, a mit János oly hosszú idő alatt, annyi gonddal s fáradtsággal épített fel, porrá omlott szét, maga után nem hagyva más nyomot, mint kellemetlen, kábító, rothadásra emlékeztető szagot.

udvaron sétált. A lovászok egy szilaj borkoló mént hoztak ki az istállóból és a házi ur felé vezették. A gyermek azt jó kedvvel nézte, mit atyja észre vevén, kérde tőle: „Nem ülnél-e fel rá?“ Miklós egy darabig hallgatott, majd az ismételt kérdésre azt mondá: „Nem.“ „Miért?“ „Mert félek!“ Az atyja ekkor rákiáltva: „Egy Wesselényinek nem szabad félni“ feldobta fiát a ménre, ostorával erre rávágott. A ló ekkor a hátán levő kis báróval tovább nyargalt, míg a jeladásra azt megállították. Az édes anyja, Cserei Heléna e jelenetnek a tornáczon szemtanuja, azon perczen egyetlen gyermekének vesztét csaknem bizonyosnak hitte s lehet gondolni, rendkívül megijedt, mi azonban nem sokáig tartott, midőn hozzá vidám arcczal felszaladó fiát megpillantá, ki, a mint őt epedve váró édes anyjának mondá: a lóháton maradva addig lovagolt azon, míg az ki nem fáradt.

Még nevezetesebb eseményt jegyeznek fel a fiatal Wesselényiről. A Középszolnok vármegye 1805-ik évben tartott gyűlésén történt, hogy az elnöklő főispán gr. Toldy Zsigmond a magát fékezni nem tudó id. Wesselényi Miklós ellen kiadta a jelt, hogy az ajtókat be kell zárni s Wesselényit a teremből nem szabad távozni engedni. Az alig 9 éves fiu, ki apját már ez időben rendesen elkísérte a vármegyei közgyű-

Egy pár járó-kelő ember odatekintve az üres helyre, mondogatta egymásnak:

„Nézd csak, ott azon a helyen állott a hazugság háza s mindenki azt hitte, hogy örökké fog állani.“

„Nem mindenki“ — szólott a kis koldusfiu hozzájuk menve — „csak János, a ki építette.“ Szólott s eltűnt!

És mi történt Jánossal?

Házának omladékai temették el. Nyomortan végezte életét. Mert ime a porban, ott, hol a két első hazugság állott, mint a fundamentom szegeletkövei csuszó-mászó férget láttak előbujni, a mint a nedves földbe igyekezett furódni, eltűnni. Ez a féreg volt egy hazug fiu bűnös lelke, kiből sohasem lett igaz férfiu.

Hollandból közli:

Csürös József,
n.-almási ev. ref. lelkész.

Magyar zászló.

Világ legszebb lobogója
Magyarország zászlaja.
Nemzetipró háboruba'
Nem volt része még soha.
Csak az égen látni párját,
A földön semerre se:
Ebből szötte a szivárványt
A magyarok Istene.

Ez a zászló Magyarország
Szabadságát hirdeti,

lésekre, kardot rántott apja védelmére, oda kiáltván az atyja felé közeledőkhöz, hogy *keresztül szurja azt, ki atyjához mer nyulni.*

Édes atyjának még egyszer és pedig életének alkonyán telik nagy gyönyörűsége fiában, nevének, vagyonának, hazafiu reménységének egyetlen örökösében. Ugyanis 1806. május 6-án meghal gr. Toldy Zsigmond, Középszolnokvármegye főispánja. És még ugyanazon év jul. 24-én gróf Bánffy György erdélyi gubernátor törvényes hatalma szerint id. br. Wesselényi Miklóst Középszolnokvármegye *főispáni helytartójává* nevezte ki. Ettől fogva halála napjáig, vagyis 1809. okt. 25-ig viselte főispáni helytartó méltóságot mindeneknek legnagyobb megelégedésére id. b. Wesselényi Miklós. Ilyen minőségben neki kellett volna Zilahon a hadba induló nemesi fölkelő sereget *Estei Miksa főherczegnek* bemutatni. De már ekkor súlyos beteg az öreg Wesselényi s maga helyett 13 éves fiát küldi a főherczeg elé. Es a 13 éves fiu ugy vezényelte a több 100 lovasból álló nemesi fölkelő sereget, hogy a nádor főherczeg őt az egybegyűlt urak jelenlétében nyiltan megdicsérte.

(Vége következik.)

Ezer harczban ezt hordozták
Hazánk dicső hősei.
Rákóczy s Kossuth kezébe
Ez vezette nemzetünk,
Nemzedékről nemzedékre
Ez a zászló életünk!

Ez a zászló a független
Magyarország zászlaja,
Ezt kövesse mind szünetlen
Az egész magyar haza.
Ezt a szellő, ha kibontja,
Szívünk, lelkünk vele száll,
S ez az irás ragyog rajta:
„A szabadság vagy halál!“

Kornai István.

Isten igéje.

Az ember dicsősége.

Atyám, eljött amaz óra, di-
csőítsd meg a te Fiadat, hogy
a te Fiad is dicsőítsen téged.
Én dicsőítelek téged e földön:
elvégeztem a dolgot, melyet reám
bízál volt, hogy elvégezzem.

János ev. 17. r. 14. v.

Idvezítőnk imádkozik. Fölemeli kezeit az
égre és kér dicsőséget, kér megdicsőítetést.
Megdicsőítetést kéri annak, a mi benne itt e
földön megjelent, a mi benne testet öltött. Meg-
dicsőítetést az emberek szeme előtt a hü mun-
kának, szolgálatkésztségnek, alázatosságnak, en-
gedelmességnek, szeretetnek. A főpap áll meg
a mennyei atya előtt és az isteni szeretet mun-
kájára kéri a mennyei dicsőség fényes koroná-
ját, hogy ez a tiszta fény vonza, lelkesítse az
embereket, kiket Isten elhívott, hogy az ő igaz-
ságával megszentelje.

A Hegyi beszédben szól Jézus Krisztus:
„Ugy fényeljék a ti világosságotok az emberek
előtt, hogy lássák a ti jó cselekedeteiteket és
dicsőítsék a ti mennyei atyátokat.“ János evan-
gélistánál olvassuk: „És dicsőítettelek téged e
földön: elvégeztem a dolgot, melyet reám bízál
volt, hogy elvégezzem.“ Micsoda fölmagasztal-
tatása az embernek, hogy ő Istennek dicsőségét
munkálhatja. Istent dicsőíti a munka, a hivatás,
a kötelesség, az igazság diadala, a szeretet ál-
dása. Isten megdicsőítette az embert: saját ké-
pére teremtette. Az időnek tejjességében elkül-
dötte szent fiát, hogy benne ismerjük meg őt a
mennyei atyát.

Eljött az Idvezítő s vele új csillag ragyo-
gott fel az emberiség egén, a szeretet dicső
csillaga. Széjjel járt, nyomában üdvösség támadt
és betöltötte a sziveket Istennek dicsősége. Meg-
halt, hogy az emberiséget megváltsa igazság és
szerelem által és im, az égi trónuson hordozva
az örök életnek hervadhatatlan koronáját.

Én dicsőítettelek téged e földön... Kö-
rülöttünk minden Isten dicsőségét hirdeti. A ta-

vasz életet osztó lehetével, reményt fakasztó
zöld pázsitjával, ölében illatozó virággal. A nyár
az élet izzó hevével, a munka zajával, áldásá-
val. Az ősz az élet fenséges elhalásával, az el-
mulás fájó bánatával, hegyen, völgyön a bucsu
sóhajával, a tél a halál fenségével. Istent di-
csőíti az ember, kinek agyából fölragyog nagy,
örök gondolat; szivéből fölbuzog tiszta, szent
érzés, kinek munkája nehéz, de önzetlen, lelke-
sült és áldás egyaránt mindenre; ki gondol
merészet és nagyot s ráteszi életét s egymaga
népeket tesz szabaddá, nagygyá, dicsővé. Istent
dicsőíti az ember, kinek élete küzdelem, szen-
vedés, könyhullatás, de egyszersmind remény a
jövendőben, hit az Istenben, szeretet az embe-
rek iránt; az ember, kinek értelme tiszta sugár,
jellemé aczél, ki milliókat tesz testvérekké, nem-
zeteknek mutatja meg a haladás, a boldogság
utját. Istent dicsőíti az embert, ki elvégezte hi-
ven a munkát, melyet az Ur reá bízott.

Oh nekünk voltak ilyen embereink — hála
neked érte Istenünk. Ne engedd Atyánk, hogy
mi is méltatlanok legyünk, *de láttassék meg a te
dolgod a te szolgálóidban és a te dicsőséged azok-
nak fiaiban.* Amen.

Biró Sándor.

Gondoljatok őseinkre!

Tudjátok-e mitől terem
Gazdagon a róna?
Tudjátok-e mitől piros
A fakadó rózsa?
Kardforgató őseinknek
Hullott itt a vére,
Ezeréves szép hazánknak
Minden kis rögére.

Gondoljatok őseinkre,
Mikor rózsát szedtek;
Mondjatok egy imát értük,
Ha kenyeret szegtek.
Foglaljátok a nevüket
Koszoruba dalba...
Gyarápodjék, virágozzék
Árpád birodalma!

Pósa Lajos.

Az amerikai magyarok zászló-ünnepé.

A küldöttség, a mely Amerikában élő honfi-
társaink számára elhozta a nemzeti zászlót,
szombaton, augusztus harminczadikán érkezett
Newyorkba. A küldöttséget a Statendam német-
alföldi gőzös hozta át az Oczeánon. Amerikából
elője ment egy magyar és amerikai zászlókkal
feldiszitett külön gőzös a magyar kolónia leg-
előkelőbb tagjaival. A küldöttséget partraszál-
láskor nagy lelkesedéssel fogadták honfitársaink
és óriási tömegben kísérték szállására.

Az ünnepek első napja, vasárnap, a kegyelet napja volt. Zseny József, a küldöttség vezetője kiment a köztársaság halhatatlan hőrszának, Grant Ulisszesz tábornoknak és köztársasági elnöknek, az amerikai függetlenségi háboru hősenek a sírjához, magyar és amerikai színű szalagokkal diszitett koszorut tett le a hős síremlékére. Utján hosszú, ünnepies menetben kísérték a küldöttség többi tagjai és a magyar kolónia tagjai. A kegyeletnek ez a megnyilatkozása rendkívül rokonszenves benyomást tett az amerikai közvéleményre. A másnapra kitűzött zászlószentelésre elő volt készítve a közhangulat.

De az ünnep lefolyása meghaladta a legvérmesebb várakozásokat is. A menet a magyar negyedből indult ki, a hol minden egyes ház pazarul fel volt lobogóva. A felvonulásban részt vett 15,000 magyar, köztük sokan, a kik több mint ezer mérföldnyi távolságról jöttek el az ünnepre. A magyarsághoz sok amerikai polgár csatlakozott, úgy, hogy összesen 200,000-nél több ember vett részt a menetben. Ez az óriási sokaság körülbelül két óra járásnyi utat foglalt el. Hatalmas, impozáns felvonulás volt. Kivonult 150 magyar egyesület zászlókkal, lobogókkal. A zenekarok magyar és amerikai indulókat játszottak. A élén 100 főnyi bandérium haladt, fele diszmagyarban, fele csikós öltözetben. Azután 300 fogat következett, a melyekben a hölgyek foglaltak helyet.

Festői kép volt. Egy newyorki lap tudósításában mozgó szivárványnak nevezte a menetet és ezzel hiven fejezte ki azt a nagyszerű benyomást, a melyet a magyarság felvonulása New-York utcáin tett.

A menet közepén ünnepies lépésben haladt a négyesfogat, a melyen a küldöttség tagjai ültek a nemzeti zászlóval. Az utcákat, amelyeken a magyarok felvonultak, óriási néptömeg szállta meg. A cheer- és hurrá-kiáltásnak se vége se hossza. A nemzeti egyesületek felvonulása New-York utcáin nem ritkaság. De általa-

ban beszéltek, hogy a magyarság felvonulása egyike volt a legimpozánsabb ünnepeknek, a melyeket New-York valaha látott.

A Grand Central Place Hotel-ban, a hol a zászióátadás történt, a menet megérkezésekor az összes zenekarok rázendítettek a Himnuszra, a melyet a jelenlevők állva és hajadon fővel hallgattak végig. Az óriási szálló termei alig tudták befogadni az ünneplőket. Ötezernél több magyar ember kiszorult és csak az utcáról vehetett részt az ünnepben. Benn a szállóban tízezer ember szorongolt.

A megnyitó beszédet Gerster Árpád, a fogadó bizottság elnöke mondotta. Azután Zseny József beszélt. Nagy

lendülettel szölt a magyar zászló jelentőségéről, a turulmadárról, a magyar nemzet diadalmi jelenvényéről, merész röptéről a turulmadárnak a történet kezdetétől egészen addig, míg a sors ide vezérelte az Atlanti-Oceán partjain lakó testvérekhez és honfitársakhoz.

Nagy hatást keltett a szónok, amidőn megemlékezett arról a lángoló rokonszenvről, amelyet az amerikaiak a magyar szabadságharcz iránt tanusítottak.

Leirhatatlan az a jelenet, amely erre következett. — Behoztak egy magyar zászlót és a lelkesedés szünni nem akaró nyilvánulásai között összébogozták egymással a két zászlót Magyarországon és Amerikatestvérisége jeléül. A lelkesedés mómora ragadta el mind a

jelenvoltakat. Amerikaiak és magyarok összeölelkeztek és könnyezve csókolták egymást. A kik ezt a jelenetet látták, azoknak a szívében örökké fog élni emléke.

A vendégek között voltak Figyelmessy és Semsey ezredesek is és mind a ketten lelkes ünneplésben részesültek. Az ünnep folyamán beszélt még Weltner Ignác magyarul, míg Czukor Móríciz hatásos angol beszédben méltatta a nap jelentőségét.

Hazai krónika.

Statárium Horvátországban. Magyarország kiegészítő részében Horváth országban furcsa dolgok történtek a napokban. A horvátok és szerbek, kik különben együtt álmadoznak egy nagy délszláv birodalom megalkotásáról, veszetül egymásra rontottak, mint jó testvérekhez illik. Egy szerbiában megjelenő lap cikke miatt, mely nem lehetett valami hizelgő a horvátoknak, Zágrábban nagy zavargások támadtak. A horvátok rárontottak az ott lakó szerbekre, boltjaikat, házaikat kifosztották sőt némelyeket halálosan is bántalmaztak. Erre statáriumot hirdettek ki, az az kidobolták, hogy a ki efféle zavargásokban részt vesz, rögtön ítélő bíróság által halállal büntetetik.

Igy sikerült csak a rendet helyreállítani. A bának gróf Khuen—Hedervárinak az állása, mint mondják e miatt meg is ingott. Bizony furaegy állapotok vannak ott lenn a Dráván tul. Jó lenne a horvát ábrándozókat egy kicsit észretériteni, mert hagymázás lázáljukban minket is sokszor megrugnak. Jó Zrinyi Miklósnak, egykori bánoknak szavát kellene fülükbe dörögni: „Ne bántsd a magyart!“

Egyházi élet.

Harangavatási ünnepély. A szász-lónai ev. ref. egyház igen szép és lélekiemelő ünnepet ült szept. hó 7-én Ekkor történt a harmadik (kis) harang felavatása. Annál nagyobb jelentőségű volt ezen ünnepély, mert ez a kis harang a mult tél folyamán tartott *egyházi estélyeknek gyümölcse*. A jó mag jó gyümölcset terem. Az egyházi estélyeket azzal tette maradandóvá a szász-lónai egyház, hogy gyűjtést indított egy új harangra. Mellőzve a rovattal, a mely igen sok kellemetlenséggel jár: egészen a hivek áldozatkész szeretetére támaszkodott. Az eredmény várakozáson felül haladt, élénk bizonyosságul annak, hogy az áldozatkészseg nem halt ki a hivek szívéből, csak meg kell találni oda a kellő utat. Csupán az egyházközség hiveitől 255 koronagyűlt össze, mely összeg pótolva, a régi harang árával épen fedezte az új harang öntési költségét. Szept. 7-én volt ennek az új harangnak a felavatása, a mikor is imát és egyházi beszédet Tamó Gyula torda-szentlászlói lelkész tartott, könyekre fakasztva a nagyszámu közönséget beszédevel. — Ezután Deési Gyula esperes avatta fel ihletett szavakkal az új harangot. Jól esett látnunk az örömet, a lelkesedést, mely az egyház hiveinek lelkét átjárta, midőn megérték, látták a lelki aratás, egyházi buzgóságuknak eme szép jelét. Hadd legyen az új harang időtlen időig hirdetője az Isten dicsőségének, ébresztője a vallásos életnek.

A kolozsvári egyházközség hivei nagy érdeklődéssel néznek a f. hó 21-ére kitűzött papválasztás elé. Vasárnap, e hó 7-én, a külma-

gyar-utczai iskolában gyűltek össze szép számmal a választók előleges megbeszélésre, amelyen nagy lelkesedéssel jelölték papjukul Irsay József ördög-kereszturi lelkészt és számosan jelentkeztek, hogy 14-én saját ecclesiájában meghallgassák a köztiszteletben és szeretetben álló derék lelkészt.

Kolozsvári theol. fakultásunk népessége örvendetesen szaporodik. A jelen 1902/3. isk. évre összesen 143-an folyamodtak föl vételért s mindannyian fel is vétettek. E számból bölcsészethallgató 47, Theologus 96, melyből 34-en ujak, azaz az I. évi theológiára felvétettek. — A theologusok számának e szaporodása igen örvendetes, de különösen örvendetes az, hogy — katonai nyelven szólva — az anyag jóságában is — az érettségi bizonyítványokat tekintve — biztató előjeleket láthatunk. Isten adjon segedelmet tanároknak, tanítványoknak, hogy az anyaszentegyház reményeit építhessék, megvalósítsák.

Lelkészképesítési vizsgálatok folynak theol. fakultásunkon e hó 10—13. napjain. Az egyházkerületi vizsgáló bizottság buzgó tagjai csaknem teljes számban megjelentek a Főtiszteletű Püspök ur elnöklete alatt: Sándor János, Somkereki Miklós, dr. Elekes Viktor esperesek és Bodor János zágoni lelkész. A vizsgálatok eredményeiről jövő számunk számol be.

Lelkészi jubileum. Az orbai egyházmegye folyó hó 17-én ünnepli id. Péter Károly szörcei lelkész és orbai esperes 40 éves lelkészi működésének jubileumát. Lelkészi karunk ez érdemes tagja 42-ik éve, hogy igazi apostoli buzgósággal munkál az Ur szőlőjében. Munkásságának méltatása családi gyásza miatt, kivánságára halasztatott mostanig el. Az ünnepély Szörcsén fog istentisztelettel megtartatni az orbai énekezői kar közreműködésével, mikor imát mond Ignác László kovásznai lelkész, ünnepi beszédet Földes György zabolai lelkész egyházmegyei főjegyző, az ünnepelet — hálaadó imája után — hivei, kartársai, barátai nevében Bodor János zágoni lelkész fogja üdvözölni. Ez alkalomból ünnepeletnek tisztelői aranybibliát nyujtanak át és nevére a szörcei iskolánál alapítványt tesznek. Életének rövid bemutatásával, lapunk más helyén csatlakozunk mi is a hü munkás méltatásához.

Gyászrovat. Fábán Miklós lőrinczfalvi ev. ref. lelkész életének 62-ik, lelkészkedésének 32-ik s özvegységének 25-ik évében f. év és hó 6-án váratlanul elhunyt. Hirtelen jött halála, mely véget vetett apostoli buzgó életének. — Nyomában szeretteivel együtt egy népes egyházközség siratja a derék, jó igaz lelkipásztor elhunytát.

Mai képünkhöz.

Jézus és a gyermekek: így nevezhetjük mai szép képünket. Azt a jelenetet ábrázolja, melyről szól Márk ev. X. 13—16.-ban. Az anyák

Jézushoz viszik gyermekeiket, hogy megáldja azokat. A tanítványok vissza akarják tartani őket, hogy ne háborgassák a Mestert. Jézus pedig így szól: „Engedjétek, hogy jöjjenek huzzámm a kis gyermekek és el ne tiltsátok őket; mert ilyeneké az Istennek országa“... és megáldá őket.“ Nem adhatnánk ennél alkalmasabb képet most az iskolai év kezdetén. Nekünk úgy tetszik, hogy a szülők kezén iskolába, templomba menő gyermekek, mind a Jézus Krisztushoz vitetnek, hogy... „megáldaná őket.“ A gond, a szükség, a költség, a megváltás mind nehezítik ezt, de a szülők csak sietnek, nélkülöznek, áldoznak, csakhogy Jézushoz jussanak gyermekeik és... megáldassanak. Vaj' nem akadnak-e most is Jézus beállított tanítványai közt, kik visszatartják, sőt elutasítják őket? Adja Isten, minél kevesebben legyenek ilyenek! De anhál többen, kik az iskolákban is Jézushoz vezetik a gyermekeket! Mert ott megáldatnak. Legyenek a mi iskoláink, templomaink tele gyermekekkel; lebegjen felettük a Jézus Krisztus, ihlesse meg szívüket, hogy legyenek — megáldva. Az áldott gyermekek a szülők legnagyobb áldása. És Jézus hívja, várja őket: vigyük a mi gyermekeinket Jézus Krisztus lábaihoz!

Irodalom.

Kossuth Lajos élete, működése és halála. Gracza György, az ismert jeles írónak ily című munkája most jelent meg a második kiadásban, a melyhez az előszót Kossuth Ferencz írta, — Gracza György volt az első, a ki még a kilencvenes évek elején Kossuth életrajzát megírta; de ez életírás csak Kossuth 80-ik életévéig terjedt s így csonka is volt. Gracza most kiegészítette művét, belefoglalván Kossuth halálát is, Így aztán születésétől kezdve egész temetéséig tiszta képét nyerjük Kossuth tüneményeszerű életpályájának. Dicséretes előnye szerző e művének az is, hogy kitűnő magyarsággal, könnyedén, világosan, ugyszólván elbeszélő modorban van megírva. Emellett tárgyilagos is; a pártszempontokat mellőzi, az események csoportosításából domborítja ki Kossuth alakját. Nagyban emeli a kötet értékét a számos kivitelű illusztráció. A kötetet igen csinosan állította ki a Lampel R. (Vodianer F. és fiai) könyvkereskedés, a hol a könyv finomabb kiadásban 5 koronáért kapható. Az értékes történeti munkának főképp most, Kossuth századik születésnapjának ünnepe alkalmából bizonyára nagy kelendőse lesz, annál is inkább, mert emlékbeszédek, felolvasások tartásához csaknem nélkülözhetetlen forrásmunka. Ugyancsak „Kossuth Lajos élete“ cím alatt Dobrovsky és Franke kiadásában is megjelent egy, a nép és serdülő ifjúság számára írt 16 oldalas füzetke, a melyben a szerző, dr. Szalay Mihály röviden foglalja össze a nagy férfiú életrajzát. A képes füzet ára 20 fillér.

Vegyes hírek.

A Pelée újabb kitörései. Port-Castries-ből (Santa Lucia) jelenti egy távirat: Aug. 15-ike óta újra megismétlődtek a Pelée hegy kitörései. Nagyon erős volt a kitörés aug. 28-án éjjel. A kitörést kísérő dörgés messzire hallatszott s a hegy szakadatlanul okádta a tüzet. A nyílt tengeren levő hajók hamuval voltak borítva. Aug. 30-án éjjel háromszor tört ki a tüzhányó s oly hatalmasan, hogy a tenger felől lehetetlen volt St.-Pierréhez közeledni. Le Carbet lakossága, rémületében a sziget belsejébe menekült. A kormányzó kiadta a parancsot, hogy a rendelkezésére álló összes csónakokat arra használják fel, hogy a partvidék lakosságát Fort de Franceba vigyék. Fort de France lakosait egy árhullám arra kényszerítette, hogy a sziget belsejébe meneküljenek. Az árhullám okozta kár azonban nem nagy. Aug. 30-án éjjélkor ismét elnyugodott a tüzhányó. Későbbi jelentések szerint Le Carbetben és Morne Mougeban 200 ember vesztette életét, de azonkívül a sziget északi részén is sokan pusztultak el.

A Havas ügynökség éjjel jelenti Fort de Franceból: A Mont Pelée újabb kitörése aug. 30-án elpusztította Merne Rouge és Ajouipa Beuilton városokat. Mintegy 1000 ember életét vesztette és több száz ember megsebesült. A tenger hirtelen áradása nagy károkat okozott Le Carbetben. A kitörést Fort de Franceban is érezték, a hol erre nagy rémület támadt. — A Suchet és Tge czirkáló hajók északra mentek, hogy a lakosságnak segítséget vigyenek.

Vasárnapi munkaszünet. A vasárnapi munkaszünetről szóló törvények alkalmazását illetőleg Ugocsavármegye azzal a kérelemmel fordul a képviselőházhoz — mint a „P. E. J. L.-ból olvassuk — hogy a vasárnapi munkaszünetet terjessze ki a tisztviselő karra is és vasárnapon a hivatalok működése is szüneteljen. A mezei munka el van tiltva a földmivelő népnek, de az nincs eltiltva, hogy ügyes-bajos dolgait jó részt e napon végezze és a hivatalokat járva, a tisztviselőket is, magát is megfossa a vasárnap áldásától: a pihenéstől és a lelki épüléstől.

Gyilkos pap. Rómából írják: Az itteni ferenczrendieknek egy szőlőjük is van, melynek őrzésével a rend Cuzzoli Miklós barátot bízta meg. Tegnapelőtt észrevette a pap, hogy három gyerek szőlőt lop, mire utánuk iramodott, kezében puskával. A gyerekek megszaladtak, de Cuzzoli többször utánuk lőtt, úgy; hogy az egyik fiucska holtan, a másik súlyosan megsebesülve rogyotta földre. A harmadik elmenekült és elmondta az esetet a rendőrségnek, a mely rögtön kivonult. A barát akkorra már megszökött onnan és a kolostorban bujt el, de a rendőrség itt is megtalálta és letartóztatta.